

GOEDE VRIJDAG

Muziek

O Lamm Gottes, onschuldig –

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Welkom

Gebed

De zanggroep zingt antifoon refrein 22a – Psalm 22 : 1.2 – antifoon refrein 22a

Lezing uit het Oude Testament Exodus 12 : 21-28

Terwijl de Israëlieten nog in Egypte waren, riep Mozes de leiders van de Israëlieten bij elkaar.

Hij zei: ‘Elk gezin moet een schaap of een geit uit de kudde halen en slachten voor de paasmaaltijd. Het bloed van het dier moeten jullie opvangen in een schaal. Dan moet het bloed met een bos kruidentakjes op de deurposten gesmeerd worden, en op de balk boven de deur. Daarna moeten jullie binnenblijven, tot morgenochtend. Want de Heer zal door het land gaan om de Egyptenaren te straffen. Maar als hij bloed aan de deur van een huis ziet, gaat hij dat huis voorbij. In jullie huizen zal de dood niet komen. Jullie en je nakomelingen moeten je altijd aan die regels houden. Ook als jullie in het land zijn dat de Heer jullie beloofd heeft. Jullie kinderen zullen dan vragen: ‘Waarom doen jullie dat?’ Dan moet je antwoorden: ‘Het is een paasoffer voor de Heer. Want hij is in Egypte de huizen van de Israëlieten voorbijgegaan. Hij doodde de Egyptenaren, maar hij liet ons leven.’

Toen knielden de Israëlieten. Daarna deden ze wat Mozes en Aäron gezegd hadden.

De zanggroep zingt Lied 816

Het evangelie van het lijden en sterven van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes

De zanggroep zingt Lied 547

Johannes 18 : 1-11 Aan de overkant van het Kidrondal, in een olijfgaard

Toen Jezus al die dingen gezegd had, ging hij met zijn leerlingen naar de overkant van het Kidron-dal. Daar was een tuin. Jezus en de leerlingen gingen die tuin in.

Judas, de leerling die Jezus zou gaan uitleveren, kende die plaats ook. Want Jezus was daar al vaak met zijn leerlingen geweest. Judas kwam met een groep soldaten de tuin in. Er waren ook dienaren van de priesters en de farizeeën bij. Ze hadden wapens bij zich, en ze droegen fakkels en lampen.

Jezus wist precies wat er met hem zou gaan gebeuren. Hij liep naar de mannen toe en vroeg: 'Wie zoeken jullie?' Ze antwoordden: 'Wij zoeken Jezus uit Nazaret.' Jezus zei: 'Ik ben het.' Judas, de man die Jezus kwam uitleveren, stond erbij. Toen Jezus zei: 'Ik ben het,' schrokken de mannen. Ze deden een paar stappen achteruit en vielen op de grond.

Opnieuw vroeg Jezus aan hen: 'Wie zoeken jullie?' Ze zeiden: 'Jezus uit Nazaret.' Jezus zei: 'Ik ben het. Dat zei ik jullie al. Als jullie mij zoeken, laat mijn leerlingen dan gaan.'

Zo moest het gaan. Want Jezus had zelf gezegd: 'God, ik heb alle mensen gered die u aan mij gegeven hebt.'

Toen pakte Simon Petrus het zwaard dat hij bij zich had. Hij sloeg daarmee het rechteroor af van Malchus, de knecht van de hogepriester. Maar Jezus zei tegen Petrus: 'Doe je zwaard weg. Want mijn Vader wil dat ik mijn lijden draag. En ik doe wat hij wil.'

De zanggroep zingt Lied 587 : 1

Johannes 18 : 12- 27 In het huis van de hogepriester – Buiten bij de poort – Petrus

Toen werd Jezus gevangengenomen en vastgebonden. De Romeinse officier en zijn soldaten, en de dienaren van de Joodse leiders, namen hem mee. Eerst werd Jezus bij Annas gebracht. Annas was de schoonvader van Kajafas. Kajafas was dat jaar hogepriester. Hij had eerder tegen de andere Joodse leiders gezegd: 'Het is het beste als deze ene man sterft voor het hele volk!'

Simon Petrus en een andere leerling liepen achter Jezus aan. Die andere leerling kende de hogepriester. Daarom kon hij mee naar binnen, toen Jezus in het huis van de hogepriester gebracht werd.

Petrus bleef buiten bij de poort staan. De leerling die al naar binnen was, kwam terug. Hij praatte even met het meisje dat de poort bewaakte, en toen mocht Petrus ook naar binnen. Toen Petrus binnenkwam, zei het meisje bij de poort: 'Jij bent toch ook een leerling van die Jezus?' Maar Petrus zei: 'Nee hoor, ik niet!'

Omdat het koud was, brandde er een vuur op de binnenplaats van het huis. De slaven en dienaren van de hogepriester stonden bij het vuur om warm te blijven. Petrus ging er ook bij staan.

Intussen stelde de hogepriester vragen aan Jezus over zijn leerlingen en over zijn uitleg over God. Jezus zei tegen hem: ‘Ik heb in het openbaar tegen de mensen gesproken. Ik heb niets in het geheim gezegd. Ik heb steeds uitleg gegeven in de synagogen en in de tempel, op alle plaatsen waar de Joden bij elkaar komen. U hoeft mij niet te vragen wat ik verteld heb. Vraag het maar aan de mensen zelf! Zij hebben gehoord wat ik tegen hen gezegd heb. Ze weten het precies.’

Toen gaf één van de dienaren Jezus een klap, en riep: ‘Hoe durf je zo te spreken tegen de hogepriester!’ Jezus zei tegen hem: ‘Als ik iets verkeerd gezegd heb, zeg dan wat er verkeerd was. Maar als het klopt wat ik zeg, waarom sla je me dan?’

Toen gaf Annas opdracht om Jezus als gevangene naar Kajafas te brengen.

Simon Petrus stond nog bij het vuur. Iemand zei tegen hem: ‘Jij bent toch ook een leerling van Jezus?’ Maar Petrus zei: ‘Nee hoor, ik niet!’

Toen sprak een slaaf van de hogepriester Petrus aan. Hij was familie van de man bij wie Petrus een oor afgeslagen had. Hij zei: ‘Volgens mij heb ik jou samen met Jezus gezien in die tuin!’ Weer zei Petrus dat het niet zo was. En meteen kraaide er een haan.

De zanggroep zingt Lied 587 : 2

Johannes 18 : 28-40 In het huis van Pilatus

’s Ochtends vroeg werd Jezus weggebracht naar het paleis van Pilatus, de Romeinse bestuurder. De Joden zelf gingen niet naar binnen. Ze wilden niet onrein worden, omdat die avond de paasmaaltijd gevierd werd.

Toen kwam Pilatus naar buiten, en vroeg: ‘Waar beschuldigen jullie deze man van?’

De Joden antwoordden: ‘Als hij geen misdadiger was, hadden we hem niet bij u gebracht.’ Pilatus zei: ‘Neem hem dan mee en straf hem volgens de regels van jullie eigen wet.’ ‘Nee,’ zeiden de Joden, ‘want wij hebben zelf niet het recht om iemand te doden.’

Zo moest het gaan. Want Jezus had zelf al gezegd op welke manier hij zou sterven. Pilatus ging zijn paleis weer binnen. Hij liet Jezus bij zich komen en vroeg aan hem: ‘Bent u de koning van de Joden?’ Jezus zei: ‘Vraagt u dat uit uzelf? Of hebben anderen dat over mij gezegd?’ Pilatus antwoordde: ‘Natuurlijk vraag ik dat niet uit mezelf. Ik ben geen Jood. Maar uw eigen volk en de hogepriesters hebben u bij mij gebracht. Wat hebt u verkeerd gedaan?’

Jezus zei: ‘Ik ben geen koning zoals de koningen van deze wereld. Als ik een aardse koning was, dan zouden mijn dienaren voor mij gevochten hebben. Dan zou ik niet aan de Joden uitgeleverd zijn. Maar ik ben geen aardse koning.’ Toen vroeg Pilatus aan Jezus: ‘U bent dus wel een koning?’ Jezus antwoordde: ‘U noemt mij een koning.

Maar ik zeg u: Ik moet de waarheid bekendmaken. Daarvoor ben ik geboren en daarvoor ben ik naar de wereld gekomen. Iedereen die aan de kant van de waarheid staat, luistert naar mijn woorden.’ Toen zei Pilatus: ‘Wat is waarheid?’

Daarna ging Pilatus weer naar buiten. Hij zei tegen de Joden: ‘Mijn oordeel is dat Jezus onschuldig is. Het is hier de gewoonte dat er op het Paasfeest een gevangene vrijgelaten wordt. Willen jullie dat ik Jezus, de koning van de Joden, vrijlaat?’ Maar de Joden begonnen te roepen en te schreeuwen: ‘Nee, niet Jezus, maar Barabbas!’ Barabbas was een gevaarlijke misdadiger.

De zanggroep zingt Lied 587 : 3

**Johannes 19 : 1-16a Buiten, bij Pilatus, de hogepriesters,
de gerechtsdienaars en de soldaten**

Toen gaf Pilatus Jezus mee aan zijn soldaten. Die sloegen Jezus met de zweep. Ze maakten een kroon van doorntakken, en zetten die op zijn hoofd. En ze trokken hem een rode mantel aan. Ze liepen naar Jezus toe en riepen: ‘Leve de koning van de Joden!’ En ze sloegen hem in zijn gezicht.

Pilatus kwam weer naar buiten en zei tegen de Joden: ‘Ik breng Jezus weer naar buiten. Want ik wil dat jullie weten dat hij volgens mij onschuldig is.’ Jezus kwam naar buiten. Hij droeg de kroon van doorntakken en de rode mantel. Toen zei Pilatus tegen de Joden: ‘Hier is hij, een gewoon mens.’

Toen de priesters en hun dienaren Jezus zagen, begonnen ze te schreeuwen: ‘Hij moet dood! Hij moet aan het kruis!’ Pilatus zei tegen hen: ‘Neem hem dan mee, en hang hem zelf aan het kruis. Want volgens mij is hij onschuldig.’

Maar de Joden zeiden: ‘Volgens de regels van onze wet moet hij gedood worden. Want hij heeft beweerd dat hij de Zoon van God is.’ Toen Pilatus dat hoorde, werd hij erg bang.

Pilatus ging zijn paleis weer binnen. Hij vroeg aan Jezus: ‘Waar komt u vandaan?’ Maar Jezus gaf hem geen antwoord. Toen zei Pilatus: ‘Waarom geeft u mij geen antwoord? U weet toch dat ik hier de macht heb. Ik kan u vrijlaten, maar ik kan ook het bevel geven om u aan het kruis te hangen!’

Jezus antwoordde: ‘U hebt geen macht over mij, behalve de macht die God aan u gegeven heeft. Daarom heeft degene die mij aan u uitgeleverd heeft, de grootste schuld.’

Vanaf dat moment wilde Pilatus Jezus vrijlaten. Maar de Joden schreeuwden: ‘Als u Jezus vrijlaat, bent u geen vriend van de keizer! Want Jezus beweert dat hij koning is, en dus verzet hij zich tegen de keizer!’

Toen Pilatus dat hoorde, liet hij Jezus naar buiten brengen. Pilatus ging zitten om zijn oordeel uit te spreken. De verhoring waarop hij zat, werd in het Hebreeuws Gabbata genoemd. Dat betekent: stenen podium. Het was de dag voor het Joodse Paasfeest en het werd al middag.

Pilatus zei tegen de Joden: 'Hier is jullie koning.' Maar zij schreeuwden: 'Weg met hem! Weg met hem! Hij moet aan het kruis!'

Pilatus vroeg: 'Moet ik jullie koning aan het kruis hangen?' De priesters antwoordden: 'De keizer is onze enige koning!' Toen gaf Pilatus Jezus aan hen mee, om hem aan het kruis te hangen.

De zanggroep zingt Lied 587 : 4

Johannes 19 : 16b-30 Buiten de stad – op Golgota, bij het kruis

Toen namen de soldaten Jezus mee. Hij droeg zelf het kruis. Zo kwam hij op de plaats die in het Hebreeuws Golgota genoemd werd. Dat betekent: schedelplaats. Op die plaats hingen de soldaten Jezus aan het kruis. Ze hingen ook twee andere mannen aan een kruis. Het kruis van Jezus stond in het midden, tussen de twee andere kruisen in. Pilatus had een bordje op het kruis laten maken. Daarop stond: 'Jezus uit Nazaret, de koning van de Joden'. Het stond er in het Hebreeuws, het Grieks en het Latijn. Het werd door veel Joden gelezen. Want de plaats waar Jezus aan het kruis hing, was vlak bij de stad.

De priesters gingen naar Pilatus en zeiden tegen hem: 'Er moet niet 'De koning van de Joden' op staan, maar 'Deze man beweert dat hij de koning van de Joden is'.' Maar Pilatus zei tegen hen: 'Zo heb ik het geschreven, en zo blijft het staan.'

Vier soldaten hadden Jezus aan het kruis gehangen. Ze hadden hem zijn kleren afgenomen, en die verdeelden ze nu onder elkaar. Het hemd van Jezus bleef over, want dat was gemaakt uit één stuk stof. De soldaten zeiden tegen elkaar: 'We moeten dat hemd niet in vier stukken scheuren. Laten we erom loten.'

Zo moest het gaan. Want in de heilige boeken staat: «Ze verdelen mijn kleren, en ze loten om mijn hemd.» Dat was precies wat de soldaten deden.

Bij het kruis van Jezus stonden vier vrouwen. Het waren zijn moeder Maria en haar zus, en verder Maria, de vrouw van Klopas, en Maria uit Magdala.

Jezus zag zijn moeder. En naast haar zag hij de leerling van wie hij veel hield. Toen zei Jezus tegen zijn moeder: 'Hij is nu uw zoon.' En tegen zijn leerling zei hij: 'Zij is nu jouw moeder.' Vanaf dat moment zorgde die leerling voor Maria.

Jezus wist dat zijn werk nu helemaal klaar was. Er was nog één ding dat moest gebeuren. Want dat stond al in de heilige boeken. Daarom zei Jezus: 'Ik heb dorst.' Er stond daar een vat met zure wijn. Iemand vulde een spons met wijn. Hij maakte de spons vast aan een lange tak, en stak die omhoog naar Jezus' mond. Jezus dronk van de wijn, en zei: 'Mijn werk is klaar.' Toen boog hij zijn hoofd en stierf.

Stilte

De zanggroep zingt Lied 587 : 5

Johannes 19 : 31-37 Op Golgota rond het kruis

Het was de dag voor de sabbat. Een bijzondere sabbat, want ook het Joodse Paasfeest zou beginnen. De Joden wilden niet dat de lichamen dan nog aan het kruis zouden hangen. Daarom gingen ze naar Pilatus. Ze vroegen of hij de benen van de mannen aan het kruis wilde laten breken. Dan konden hun lichamen daarna van het kruis gehaald worden.

Pilatus stuurde een paar soldaten. Zij braken de benen van de twee mannen die naast Jezus aan een kruis hingen. Maar toen de soldaten bij Jezus kwamen, zagen ze dat hij al gestorven was. Daarom braken ze zijn benen niet. Eén van de soldaten stak zijn speer in de zij van Jezus. Meteen stroomde er bloed en water uit.

Er stond iemand bij die het gezien heeft. Hij heeft erover verteld, en wat hij verteld heeft, is waar. Hij weet dat hij de waarheid bekendgemaakt heeft, en zijn doel is dat ook jullie het gaan geloven.

Al die dingen moesten zo gebeuren. Want in de heilige boeken staat: «Zijn botten worden niet gebroken.» En ergens anders in de heilige boeken staat: «Ze kijken naar de man die ze met een speer gestoken hebben.»

De zanggroep zingt Lied 587 : 6

Johannes 19 : 38-42 In de graftuin van Josef van Arimatea

Toen al die dingen gebeurd waren, ging Josef uit Arimatea naar Pilatus toe. Josef was een leerling van Jezus, maar in het geheim. Want hij was bang voor de Joodse leiders. Josef vroeg aan Pilatus of hij het lichaam van Jezus mee mocht nemen. Pilatus vond dat goed. Toen nam Josef het lichaam mee.

Ook Nikodemus kwam erbij. Dat was de man die een keer 's nachts naar Jezus toe gegaan was. Nu had hij meer dan 30 kilo geurige zalf meegenomen, gemengd met zoete kruiden.

Josef en Nikodemus wikkelden het lichaam van Jezus in doeken, met de geurige zalf. Dat is bij de Joden de gewoonte als er iemand begraven wordt.

Er was een tuin vlak bij de plaats waar Jezus was gestorven. En in die tuin was een nieuw graf, waarin nog nooit iemand begraven was. Daar legden ze Jezus neer. Want dat graf was dichtbij, en de sabbat zou bijna beginnen.

De zanggroep zingt Lied 587 : 7

Meditatie

De zanggroep zingt Lied 574

Gebeden, besloten met het Onze Vader

Stilte

Voorganger	Ds. Kees Streefkerk
Organist	Marcus van Driel
Ouderling	Hans van Dijke
Diaken	Marjan Berden
Lector	Riet Ouwehand-Struijk
Koster	Klaas van der Knijff
M.m.v.	Zanggroep Technici
Tekstverwerking	Joke Oosterwijk

De bijbelteksten zijn ontleend aan

De Bijbel in Gewone Taal, © 2014